

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. T. T.**, zastoupený Mgr. Dmitrijem Pavlenko, advokátem se sídlem Husova 635, Jičín, proti žalovaným: **1) Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, **2) Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 11 A 249/2018-127,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se** v části, v níž směřuje proti výroku I. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 11 A 249/2018-127, **z a m í t á**.
- II. Výroky II. a III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 11 A 249/2018-127, **se ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- III. Žalovaným **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti proti výroku I. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 11 A 249/2018-127, **n e p ř i z n á v á**.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Dmitrije Pavlenka **se u r č u j e** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze původně domáhal ochrany před zásahem žalovaného 1), Vězeňské služby České republiky, „resp.“ žalovaného 2), Ministerstva spravedlnosti, který měl dle označení žaloby spočívat v neučinění nezbytných

opatření k zajištění možnosti žalobci jakožto odsouzenému ve výkonu trestu odnětí svobody udržovat plnohodnotný kontakt s rodinou. V žalobě žalobce popsal, že se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, kde nemá blízké osoby. Na základě toho nemá faktickou možnost udržovat dostatečný, plnohodnotný kontakt s blízkými osobami a realizovat nárok na návštěvu dle § 19 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon č. 169/1999 Sb.“). Vzhledem k této skutečnosti se žalobce dle svého tvrzení několikrát obrátil na žalovaného 2) s žádostí o předání k dalšímu výkonu trestu odnětí svobody na Ukrajinu. Žalobce dále uvedl, že mu není umožněn styk s jinými osobami z České republiky, jestliže o to mají zájem, a návštěvy rodinných příslušníků jsou v podstatě vyloučeny vzhledem ke vzdálenosti, finančním prostředkům rodiny, stáří rodičů žalobce a věku dcery, která je nezletilá. Dále konstatoval, že v této věci podal dne 10. 5. 2018 stížnost ke Generálnímu ředitelství Vězeňské služby ČR, která byla dne 12. 6. 2018 postoupena k vyřízení žalovanému 2) a v níž tyto skutečnosti dle svého vyjádření uvedl spolu s požadavkem na opatření k zajištění možnosti pravidelného kontaktu s blízkými osobami v zahraničí a realizaci návštěvy cestou „videokonference“ [pozn. NSS: žalobce podal v uvedené věci v průběhu roku 2018 vícero stížností adresovaných žalovanému 1) i žalovanému 2), přičemž přípisem ze dne 4. 6. 2018 si žalovaný 2) od žalovaného 1) vyžádal veškeré dosavadní podklady týkající se vyřizování těchto podání žalovaným 1) a sám v přípise ze dne 23. 11. 2018, č. j. MSP-75/2018-OVTP-OV/9, adresovaném žalobci, shledal opakovanou stížnost žalobce na způsob vyřízení jeho předchozích stížností žalovaným 1) nedůvodnou].

[2] V bodu 1) petitu žaloby žalobce žádal, aby soud zavázal „žalovanou k učinění speciálních opatření pro zajištění zvláštních potřeb vězňů, kteří patří k etnickým menšinám, aby tito měli možnost udržovat vztahy s rodinnými příslušníky mimo území ČR co možná nejrozmanitějším způsobem, tedy měli možnost realizovat nárok na návštěvu prostřednictvím videokonference internetovým spojením“. Současně žalobce žádal v bodu 2) petitu vzhledem k „morální škodě“ údajně způsobené tvrzeným protiprávním jednáním „žalované“ o „příslušné finanční odškodnění“. Zároveň žalobce žádal městský soud vzhledem ke své nemajetnosti (kterou dokládal potvrzením VS ČR, Věznice V., ze dne 28. 11. 2018) a dále vzhledem „k právní složitosti této věci“, [své] právní negramotnosti ...i absenci možnosti zajistit si řádnou obhajobu svých práv“ o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před městským soudem.

[3] Městský soud v Praze žalobu usnesením ze dne 10. 6. 2019, č. j. 11 A 249/2018-15, odmítl a současně zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků i jeho návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů.

[4] Proti uvedenému usnesení se žalobce bránil kasační stížností, kterou shledal Nejvyšší správní soud důvodnou a rozsudkem ze dne 6. 12. 2019, č. j. 5 As 153/2019-44, napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Nejvyšší správní soud především poukázal na řadu nedostatků žaloby, které bránily jejímu projednání. Upozornil na rozpor mezi bodem 1) petitu žaloby a obsahem žaloby, kdy žalobce na jedné straně formuloval jakousi (nepřípustnou) „actio popularis“, kterou se domáhal speciálních opatření směřujících k možnosti komunikace prostřednictvím „videokonference“, resp. za pomoci internetu pro všechny odsouzené, kteří patří

pokračování

k „*etnickým menšinám*“, na straně druhé z obsahu žaloby by bylo možné usuzovat, že se ve skutečnosti domáhá zajištění těchto možností pro svou osobu. Za dané situace měl tedy městský soud žalobce v první řadě vyzvat, aby dostatečně specifikoval, jaký akt pokládá za nezákonný zásah, kterému správnímu orgánu tento zásah přičítá a čeho se v této souvislosti přesně domáhá. Dále Nejvyšší správní soud poukázal na nejasnosti týkající se toho, koho žalobce označil a kdo má být v posuzované věci žalovaným správním orgánem, a na nejednoznačnou formulaci petitu, v jehož bodě 1 byla zmíněna pouze „*žalovaná*“, aniž by bylo jasné, kterému ze subjektů označených za žalovaného mají být uloženy tam zmiňované povinnosti. Až po odstranění popsanych nedostatků žaloby mohl městský soud posuzovat, zda se pojmově může jednat o zásah správního orgánu.

[6] Městský soud odůvodnil odmítnutí žaloby tím, že se v posuzovaném případě nemohlo jednat o nezákonný zásah, neboť zákon výslovně neupravuje povinnost „*žalovaného*“ k jednání, kterého se žalobce domáhá. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatoval, že ačkoliv městský soud z dané úvahy dovodil, že se nemůže jednat o nezákonný zásah, ve skutečnosti posuzoval spíše to, zda tvrzeným zásahem (který ovšem navíc nebyl v žalobě jednoznačně vymezen) nebyl žalobce zkrácen na svých právech. Pokud by měl tvrzený zásah skutečně spočívat v neumožnění komunikace žalobce s blízkými osobami za pomoci audiovizuální technologie, nelze dospět k závěru, že se pojmově nemohlo jednat o zásah správního orgánu, resp. takový závěr není zjevný ani nepochybný, a neměl tedy vést k odmítnutí žaloby [viz závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, publ. pod č. 3687/2018 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), k této otázce, které nebyly korigovány ani zrušujícím nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18].

[7] Zároveň vzal Nejvyšší správní soud v úvahu, že žalobce již současně s podáním žaloby uplatnil i žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů, a to zjevně také za účelem případného doplnění a upřesnění žaloby. Městský soud žádost o osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce zamítl s tím, že s ohledem na odmítnutí žaloby, tedy zjevnou bezúspěšnost návrhu, nejsou splněny podmínky dle § 36 odst. 3 a § 35 odst. 10 s. ř. s. pro osvobození od soudních poplatků ani ustanovení zástupce. Takový postup (resp. i eventuální nerozhodování o žádosti o osvobození od poplatků ani o návrhu na ustanovení zástupce – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008-48, publ. pod č. 1741/2009 Sb. NSS) by však byl podle Nejvyššího správního soudu možný pouze v případě, pokud by skutečně bylo lze žalobu odmítnout bez dalšího; tato podmínka ovšem v posuzované věci, jak již bylo vysvětleno, splněna nebyla.

[8] Nejvyšší správní soud současně popsal, jakým způsobem měl městský soud s ohledem na výše uvedené postupovat v dalším řízení. Nejprve měl rozhodnout o žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce a dále žalobce vyzvat, aby (případně prostřednictvím svého ustanoveného zástupce) odstranil zmíněné vady žaloby. Následně, v případě odstranění uvedených vad, měl městský soud posoudit (v závislosti na nové formulaci žaloby) splnění podmínek přípustnosti žaloby dle § 85 s. ř. s. Teprve pokud by městský soud postavil najisto, že se jedná o žalobu přípustnou, bylo na místě posuzovat její včasnost, splnění dalších podmínek řízení a následně případně důvodnost žaloby.

[9] V dalším řízení před městským soudem byl žalobce osvobozen od soudních poplatků a byl mu ustanoven zástupcem advokát Mgr. Dmitrij Pavlenko. Následně městský soud žalobce vyzval k odstranění vad žaloby uvedených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2019, č. j. 5 As 153/2019-44. Žalobce na uvedenou výzvu reagoval prostřednictvím ustanoveného zástupce (resp. jeho substituta) vyjádřením, v němž především uvedl, že nezákonný zásah spatřuje v tom, že mu není umožněno využívat ke komunikaci s jeho rodinou na Ukrajině „*videokonferenčních technologií*“ (jako např. Skype), kterými daná věznice (pozn. NSS: žalobce byl v průběhu řízení přemístěn z Věznice V.) prokazatelně disponuje, čímž dochází k porušování jeho práva na přijímání návštěv podle § 19 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb. a rovněž k porušování povinnosti žalovaného 1) dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 555/1992 Sb. o Vězeňské a justiční strážci České republiky, v relevantním znění (dále jen „zákon č. 555/1992 Sb.“). Orgánem, který daný nezákonný zásah provedl, je dle názoru žalobce žalovaný 1), žaloba tedy dále směřovala pouze vůči němu. V této souvislosti žalobce rovněž změnil žalobní petit. Původní bod 1) petitu žalobce změnil tak, že nově žádal, aby soud uložil „*žalované*“ [v tomto případě je již z kontextu zřejmé, že tím myslel žalovaného 1)] povinnost zajistit žalobci takové podmínky, aby své právo na přijímání návštěv mohl vykonávat pomocí „*videokonferenční technologie*“. V rozsahu bodu 2) původního petitu vzal žalobce podanou žalobu výslovně zpět. K výše uvedenému zásahu docházelo dle žalobce dlouhodobě v podstatě již od jeho nástupu k výkonu trestu odnětí svobody, a to až do nedávné doby, kdy mu komunikace prostřednictvím videohovorů byla umožněna. K tomu však došlo v rámci kompenzačních opatření přijatých v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 a žalobce se tedy obával, že po skončení nouzového stavu by daný zásah pokračoval.

[10] Městský soud následně v záhlaví označeným rozsudkem ze dne 25. 5. 2021, č. j. 11 A 249/2018-127, výrokem I. zastavil řízení v části, v níž se žalobce domáhal, aby mu žalovaný 2) vyplatil finanční odškodnění za vzniklou morální újmu, výrokem II. zamítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného 1), výrokem III. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a výrokem IV. rozhodl o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného zástupce.

[11] V odůvodnění napadeného rozsudku městský soud ve vztahu k jeho výroku I. konstatoval, že žalobce vzal žalobu v daném rozsahu zpět, městský soud proto řízení v tomto rozsahu dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil. Dále se městský soud vyjádřil k tomu, kdo je v dané věci žalovaným správním orgánem ve smyslu § 83 s. ř. s., přičemž dospěl k závěru, že pasivně legitimována je žalobcem označená Vězeňská služba ČR [žalovaný 1)].

[12] Poté se již městský soud zabýval tím, zda se žalovaný 1) dopustil nezákonného zásahu, když žalobci neumožnil, aby své právo na výkon návštěv blízkých osob mohl vykonávat pomocí „*videokonferenční technologie*“. Konstatoval, že dle § 19 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb. má žalobce právo ve výkonu trestu odnětí svobody přijímat návštěvy blízkých osob za tam stanovených podmínek. Takto zákonem výslovně stanovené právo dle městského soudu ze strany žalovaného 1) porušováno nebylo ani není. Ani sám žalobce neuvádí žádný konkrétní případ, kdy by mu nebylo umožněno přijmout návštěvu osoby blízké. Zákon č. 169/1999 Sb. upravuje kromě osobní komunikace s rodinou při návštěvě také další způsoby, které umožňují odsouzeným komunikovat s osobami blízkými, a to korespondenční a telefonický kontakt, žalobce přitom netvrdí, že by mu v některém z těchto dalších způsobů komunikace bylo ze strany žalovaného 1) bráněno, a bylo tedy

pokračování

pouze na žalobci, kterou z možných variant komunikace využije k tomu, aby jeho kontakt s rodinou zůstal zachován. Městský soud připustil, že skutečnost, že rodina žalobce bydlí na Ukrajině, může ovlivnit četnost osobních návštěv, tato skutečnost však nemůže být přičítána k tíži žalovanému 1), který žalobci komunikaci s rodinou umožňuje zcela v souladu se zákonem. Žalobce se dle městského soudu v návaznosti na vzdálenost bydliště jeho rodiny domáhá poskytnutí speciální výhody při komunikaci s rodinou, žádný právní předpis však žalovanému 1) neukládá povinnost zajistit styk odsouzeného s jeho rodinou právě za pomoci „*videokonferenční technologie*“. Aby soud mohl rozhodnout o tom, že je neumožnění kontaktu touto formou nezákonným zásahem do práv žalobce, musela by být dle městského soudu forma jednání správního orgánu, jehož se podanou žalobou žalobce domáhá, upravena zákonem a zákon by musel její realizaci v daném konkrétním případě umožnit; tak tomu však v posuzovaném případě není.

[13] Městský soud neshledal příležitým ani odkaz žalobce na nález Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 22/17, neboť v nyní posuzované věci není žalobci, který se nachází ve výkonu trestu, upíráno, aby se přímo či nepřímo stýkal s nezletilým dítětem, případně dalšími blízkými osobami. Záleží pouze na žalobci a jeho rodině, který ze zákonem předpokládaných způsobů komunikace využije a jak budou vzájemnou komunikaci realizovat. Městský soud s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2008, sp. zn. II. ÚS 1749/08, zdůraznil, že opatření související s provozem věznic vždy podstatně omezují soukromý a rodinný život odsouzeného, pokud však byl trest uložen v souladu s ústavním pořádkem, pak s ním spojené omezení soukromého a rodinného života v zásadě nelze považovat za protiústavní.

II.

Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaných a replika žalobce

[14] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu vlastnoručně psanou kasační stížností, kterou následně doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce (resp. jeho substituta). Stěžovatel napadá rozsudek městského soudu, dle výslovného vyjádření, v rozsahu jeho výroků I. a II., přičemž uplatněné námitky podřazuje pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Trvá na tom, že na posuzovaný případ lze uplatnit závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 22/17, že dochází k porušování jeho práva na přijímání návštěv podle § 19 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb. a že žalovaný 1) nedodrжуje povinnosti, které vyplývají z § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 555/1992 Sb. Zdůrazňuje, že dané omezení nemá žádný logický důvod.

[15] Žalovaný 2) ve vyjádření ke kasační stížnosti především zdůraznil, že výrokem I. napadeného rozsudku městský soud rozhodl o částečném zastavení řízení. Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby či zastavení řízení, připadá v úvahu pouze uplatnění kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Dále žalovaný 2) uvedl, že ač stěžovatel výslovně napadá výroky I. a II. napadeného rozsudku, uplatněnou argumentací směřuje výlučně proti jeho výroku II. Žalovaný 2) se přitom týká toliko výrok I. rozsudku městského soudu, který žalovaný 2) považuje za správný. Zásah, o němž městský soud rozhodl výrokem II. napadeného rozsudku, nelze žalovanému 2) dle jeho názoru přičítat a v tomto ohledu tedy nebyl pasivně legitimován.

[16] Žalovaný 1) ve vyjádření ke kasační stížnosti s odkazem na své vyjádření k žalobě zopakoval, že neumožnění odsouzeným osobám komunikovat prostřednictvím „videokonferenčních technologií“ není zásahem do práva na přijímání návštěv a současně ani jiným porušením zákona, neboť žalovanému 1) ze zákona nevyplývá povinnost umožnit odsouzeným komunikaci s blízkými osobami i prostřednictvím videohovoru. Žalovaný 1) dodal, že v souvislosti s omezením návštěv ve věznicích v průběhu pandemie onemocnění COVID-19 ve svých organizačních jednotkách (věznicích) zavedl možnost využití projektu „Skype – návštěva“, jednalo se však pouze o kompenzační opatření k dočasnému zákazu fyzických návštěv, nikoliv o trvalé rozšíření práv vězněných osob, přičemž na využívání videohovorů vězněným osobám nevznikal právní nárok. Dále žalovaný 1) uvedl, že v otázce návštěv ve věznicích nečiní rozdíl mezi právy cizinců a občanů České republiky. Z pouhé skutečnosti, že vzdálenost mezi místem výkonem trestu a rodinným zázemím vězněné osoby představuje významnou překážku pro realizaci návštěv, nelze dle žalovaného 1) vyvozovat právní nárok vězněné osoby na umožnění jiné formy komunikace. V této souvislosti žalovaný 1) odkázal rovněž na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ze dne 9. 4. 2013, *Kurkowski proti Polsku*, stížnost č. 36228/06. Dodal, že videokonferenční sety v gesci žalovaného 2), kterými organizační jednotky žalovaného 1) skutečně disponují, jsou určeny výhradně pro realizaci videohovorů v rámci nařízeného soudního líčení, případně pro komunikaci s úředníky Probační a mediační služby ČR, nikoliv pro komunikaci vězněných osob s osobami blízkými.

[17] Stěžovatel na uvedená podání reagoval vlastnoručně sepsanou replikou, v níž konstatoval, že původně byli ve věci dva žalovaní, po poradě s ustanoveným zástupcem však bylo od žaloby směřující proti žalovanému 2) „upuštěno“. K argumentaci žalovaného 1), podle něhož mu zákon neukládá povinnost umožnit vězněné osobě realizaci jejího práva na kontakt s blízkými osobami prostřednictvím videohovoru, stěžovatel odkázal na zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2019, č. j. 5 As 153/2019-44, vydaný v této věci, z něhož má podle názoru stěžovatele vyplývat, že absence zákonné úpravy dané formy komunikace ještě neznamená, že by nemohla být umožněna. Odkazy žalovaného 1) na judikaturu, podle níž výkon trestu odnětí svobody vždy představuje zásah do rodinného života odsouzeného, označil stěžovatel za výmluvy, kterými žalovaný 1) odůvodňuje svou neochotu činit opatření k zajištění stěžovatelova práva na kontakt s blízkými osobami. Následně stěžovatel odkázal na judikaturu ESLP, z níž dovozuje, že výkon trestu odnětí svobody v takové vzdálenosti od bydliště rodinných příslušníků, která znemožňuje jejich pravidelné návštěvy ve věznici, je zásahem do práva na respektování rodinného života odsouzeného. Má za to, že se Česká republika zavázala řídit Evropskými vězeňskými pravidly, žalovaný 1) však neusiluje o to, aby v souladu s čl. 72 odst. 3 Evropských vězeňských pravidel zajistil veškerým odsouzeným podmínky výkonu trestu odnětí svobody nezbytné pro jejich resocializaci, mezi něž patří mj. pravidelné setkávání se s jejich rodinami.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána

pokračování

oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[19] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[20] Stěžovatel kasační stížností výslovně napadl výroky I. a II. rozsudku městského soudu, svou argumentací však směřoval toliko proti jeho výroku II. Vůči výroku I. napadeného rozsudku stěžovatel v kasační stížnosti ani v jejím doplnění neuplatnil žádné konkrétní námitky, přičemž ani Nejvyšší správní soud neshledal žádné skutečnosti, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti a které by představovaly důvod pro zrušení výroku I. napadeného rozsudku. Daným výrokem městský soud zastavil řízení v rozsahu, v němž vzal stěžovatel podanou žalobu zpět. Toto částečné zpětvzetí žaloby stěžovatel potvrdil rovněž v replice ze dne 24. 10. 2021.

[21] V části, v níž kasační stížnost směřuje proti výroku I. napadeného rozsudku, ji tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

[22] V rozsahu, v němž směřuje proti výroku II. napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud naopak shledal kasační stížnost důvodnou, byť z jiných důvodů, než které namítal stěžovatel. Soud byl totiž povinen dle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti přihlédnout k vadě napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., konkrétně k jeho nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí a v jiné vadě řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí městského soudu.

[23] Je třeba zdůraznit, že městský soud vydal napadený rozsudek za situace, kdy bylo jeho předchozí rozhodnutí v dané věci zrušeno Nejvyšším správním soudem, který ve svém rozsudku poměrně podrobně popsal, jaký způsobem měl městský soud postupovat v dalším řízení a jakými skutečnostmi se měl zabývat. Městský soud měl stěžovatele především vyzvat k odstranění vad žaloby, které Nejvyšší správní soud popsal ve svém rozsudku, a následně měl (v případě, že stěžovatel vady žaloby odstraní) posoudit, zda jsou v posuzovaném případě splněny podmínky přípustnosti podané žaloby. Vzhledem k tomu, že dle původně formulovaného žalobního návrhu se jednalo o žalobu zápůřčí, zdůraznil Nejvyšší správní soud v této souvislosti, že v závislosti na případném upřesnění žaloby bude městský soud povinen posoudit, zda stěžovatel měl ve smyslu § 85 s. ř. s. k dispozici jiné právní prostředky, jimiž se mohl domáhat ochrany před jím popsáním zásahem správního orgánu, a zda je před podáním žaloby vyčerpal. Nejvyšší správní soud konkrétně uvedl, že v tomto smyslu má městský soud zvážit také povahu stížností podaných stěžovatelem k žalovaným, tedy posoudit, zda se v případě těchto stížností jedná o prostředek ochrany nebo nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s. a zda je pro přípustnost žaloby postačující, že stěžovatel bezvýsledně podal právě tyto stížnosti (viz zejm. bod 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2019, č. j. 5 As 153/2019-44).

[24] Městský soud sice stěžovatele usnesením ze dne 10. 12. 2020, č. j. 11 A 249/2018-79, vyzval k odstranění vad žaloby, přičemž stěžovatel na jeho výzvu prostřednictvím svého

zástupce (jeho substituta) dostatečně reagoval, povinnosti posoudit přípustnost podané žaloby však městský soud nedostál.

[25] Dle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[26] Dle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

[27] Dle § 87 odst. 2 s. ř. s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen

[28] Z uvedených ustanovení je patrné, že soudní řád správní rozlišuje mezi žalobami, jimiž se žalobce domáhá pouze určení nezákonnosti vymezeného zásahu (zásahové žaloby určovací neboli deklaratorní), a žalobami, jimiž žalobce požaduje, aby správní soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování žalobcova práva a popř. mu přikázal, aby obnovil stav před zásahem (žaloby zápůřčí neboli negatorní). Podání zápůřčí zásahové žaloby není dle § 85 s. ř. s. přípustné v případě, že žalobce nevyčerpal jiné právní prostředky, jimiž se mohl domáhat ochrany či nápravy ve vztahu k tvrzenému nezákonnému zásahu žalovaného. Současně platí, že žalobce nemá možnost volby, zda podá pouze žalobu určovací, či naopak zápůřčí. Jestliže zásah trvá (popř. trvají jeho důsledky či hrozí jeho opakování), lze podat pouze zápůřčí zásahovou žalobu. Žalobce v takové situaci nemůže obejít zákonný požadavek na vyčerpání jiných prostředků ochrany či nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s. podáním deklaratorní žaloby (viz bod 109 rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, publ. pod č. 4178/2021 Sb. NSS).

[29] Z podání ze dne 9. 2. 2021, jímž stěžovatel reagoval na výzvu městského soudu, vyplývá, že žalovaný 1) od praxe, v níž stěžovatel spatřoval nezákonný zásah, sice po podání žaloby upustil, neboť v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 přijal kompenzační opatření, kterými umožnil odsouzeným v omezené míře využívat ke komunikaci s blízkými osobami videohovory za pomoci platformy Skype, stěžovatel se však obával toho, že žalovaný 1) bude daný zásah po skončení platnosti protiepidemických opatření spočívajících v omezení návštěv ve věznicích opakovat. To potvrdil ve svých vyjádřeních žalovaný 1), když uvedl, že použití programu Skype ke komunikaci odsouzených s blízkými osobami umožnil pouze jako dočasnou kompenzaci zákazu, resp. omezení fyzických návštěv ve věznicích v souvislosti se zmiňovanou pandemií. Z těchto skutečností je patrné, že bylo i v době uvedeného dočasného umožnění videohovorů nadále na místě trvat na zápůřčí zásahové žalobě, což stěžovatel také učinil. Bylo tedy zapotřebí

pokračování

dále posoudit, zda se stěžovatel mohl domáhat ochrany či nápravy též jinými právními prostředky, a pokud ano, zda tyto prostředky využil. To však městský soud neučinil, resp. přinejmenším své závěry k této otázce v napadeném rozsudku vůbec neuvedl, ačkoli přípustnost žaloby z dosud zjištěného skutkového stavu, z něhož městský soud vycházel, nevyplývá.

[30] Otázkou přípustnosti podání zápůřčí zásahové žaloby v podobné situaci, jako je situace nyní posuzovaná, se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36, v němž zamítl kasační stížnost proti usnesení krajského soudu, jímž byla jako nepřipustná z důvodu nevyčerpání jiných prostředků ochrany či nápravy odmítnuta žaloba na ochranu před nezákonným zásahem Vězeňské služby ČR, Věznice V., spočívajícím v pořizování záznamů z průmyslových kamer umístěných v místnosti určené pro rozhovor odsouzeného s advokátem. V uvedeném rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, podle něhož měl odsouzený před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem využít možnosti obrátit se na příslušné státní zastupitelství podáním dle § 16a zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v relevantním znění (dále jen „zákon o státním zastupitelství“), jímž by ve věci umístění sporných kamer inicioval dozor státního zástupce. V dané souvislosti Nejvyšší správní soud uvedl následující:

„Je to na prvním místě právě státní zástupce, nikoli správní soud, kdo hlídá dodržování právních předpisů v prostorách, kde se vykonává trest odnětí svobody. V rámci dozoru je také oprávněn vydávat příkazy k zachovávaní předpisů platných pro výkon trestu [§ 4 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství a § 78 odst. 2 písm. e) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, obdobně také § 29 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby]. Vedle orgánů, které projednávají stížnosti a žádosti dle § 26 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (které ovšem nejsou účinnými ochrannými prostředky; rozsudek ze dne 29. 11. 2012, č. j. 5 As 43/2012-40, č. 2768/2013 Sb. NSS), je osobám omezeným na svobodě nejbližší právě státní zástupce, jelikož dobře zná podmínky ve věznicích.

Jako garant zákonitosti dokáže státní zástupce nejrychleji a nejúčinněji poskytnout osobě ve výkonu trestu odnětí svobody ochranu před jí tvrzenou nezákonností. Jeho dozor má být systematický a žádoucím způsobem má ovlivňovat postupy Vězeňské služby. Státní zástupce je povinen přezkoumat důvodnost podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství, obsahuje-li potřebné náležitosti a spadá-li do jeho působnosti. Pokud státní zástupce zjistí porušení právních předpisů, je povinen přijmout příslušná opatření ke zjednání nápravy a také podatele ve stanovené lhůtě vyrozumět o způsobu vyřízení jeho podání (srov. např. stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 25. 9. 2019, č. 4/2019, ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů při výkonu dozoru státního zastupitelství nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody a zabezpečovací detence – byť toto stanovisko se věcně týká odlišné otázky, a to dozoru nad prodejem zboží v prodejně věznice za nepřiměřeně vysoké ceny).

Správní soudnictví poskytuje subsidiární ochranu (§ 5 s. ř. s.). Do vztahu mezi osobou ve výkonu trestu odnětí svobody a konkrétní věznicí může správní soud vstoupit až poté, co tato osoba bezúspěšně požádala příslušného státního zástupce o dozor (§ 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství) a s žádostí o přezkoumání způsobu vyřízení jejího podání neuspěla ani u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona), který ve věci

vykonává instanční dohled [k významu dohledové činnosti státního zástupce srov. náleze ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 1565/14 (N 51/76 SbNU 691), bod 31]. NSS nepochybuje, že právě popsaná dozorová pravomoc státního zástupce (v kombinaci s dohledem nadřízeného státního zastupitelství) je plnohodnotným prostředkem nápravy v oblasti zásahů Vězeňské služby do práv osob ve výkonu trestu odnětí svobody.

Jakkoli NSS dosud k této otázce nezaujal jednoznačný postoj, v rozsudku ze dne 4. 4. 2019, čj. 5 As 5/2017-23, ve věci jiného odsouzeného, jemuž nebyla umožněna návštěva, návodně upozorňoval Městský soud v Praze, aby v dalším řízení při posuzování tehdejší zásahové žaloby vzal v úvahu povahu podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství, formalizovaný postup vyřízení takového podání i to, že v konečném důsledku takové podání může vést k uplatnění některých významných pravomocí státního zastupitelství (opačné tendence lze vyčíst z rozsudku ze dne 12. 1. 2012, čj. 9 As 1/2011-93, který ovšem ke sporné otázce také nevyslovil definitivní právní názor).

V posuzované kauze NSS sdílí východiska rozsudku 5 As 5/2017, na která ostatně odkázal i krajský soud v nyní napadeném usnesení. Zejména je třeba upozornit na to, že Ústavní soud považuje podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství ve spojení s § 78 odst. 2 písm. e) zákona o výkonu trestu odnětí svobody za procesní prostředek k ochraně práva ve smyslu § 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (pokud stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje, je ústavní stížnost dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nepřipustná). V usnesení ze dne 4. 2. 2010, sp. zn. II. ÚS 3239/09, odkázal Ústavní soud mj. na § 78 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, za jehož pomoci se tehdejší stěžovatel měl před podáním ústavní stížnosti bránit proti nucenému úklidu kolem vězeňských budov. V usnesení ze dne 4. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 1780/11, odmítl ústavní stížnost jiné stěžovatelky proti odepření návštěvy vězeňské kaple, jelikož nevyčerpala všechny procesní prostředky, které jí zákon k ochraně jejího práva poskytuje (tam také odkázal na § 78 zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Takřka stejně postupoval v usneseních ze dne 15. 2. 2012, sp. zn. III. ÚS 3848/11, ve věci umístění na uzavřené oddělení, ze dne 12. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3834/11, ve věci přearažení do jiné skupiny vnitřní diferenciaci, či ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2742/15, ve věci nevydání potřebných léčivých prostředků. V usnesení ze dne 13. 10. 2015, sp. zn. I. ÚS 2480/15, ve věci nezajištění řádného programu zacházení a nezabránění šikaně, pak Ústavní soud nejenom odkázal na § 78 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, ale v bodě 11 upozornil i na možnost podání zásahové žaloby dle § 82 s. ř. s. Následně Ústavní soud potvrdil, že osoba ve výkonu trestu odnětí svobody se proti postupům Vězeňské služby může bránit také zásahovou žalobou [náleze ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16 (N 55/85 SbNU 35), bod 35].

Z právě cit. ustálené ústavní judikatury tedy plyne, že Ústavní soud považuje podání, jež má iniciovat dozor státního zástupce, za prostředek právní ochrany, který je třeba bezúspěšně vyčerpat před podáním ústavní stížnosti. Ústavní stížnost přitom – podobně jako zásahová žaloba dle § 85 s. ř. s. – poskytuje subsidiární ochranu (viz shora cit. § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu). Ústavní soud navíc v nálezu IV. ÚS 1351/16, bod 35, přehledně seřadil prostředky ochrany, které je třeba postupně využít před podáním ústavní stížnosti. Z toho jednoznačně plyne závěr, že osoba ve výkonu trestu odnětí svobody, která se domnívá, že byla přímo zkrácena na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením

pokračování

Vězeňské služby (podrobněji § 82 s. ř. s.), musí nejdříve hledat ochranu u státního zastupitelství, následně u správních soudů. Teprve poté může její ústavní stížnost věcně posoudit Ústavní soud.

Na právě uvedených závěrech nic nemění ani skutečnost, že zákonná úprava dozorcí pravomoci státního zástupce se v mnohém zdánlivě podobá institutu stížnosti dle § 175 správního řádu či § 261 daňového řádu. Žádnou z těchto stížností přitom rozšířený senát neuznal jako prostředek ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. (viz shora cit. rozsudek rozšířeného senátu 1 Afs 58/2017, HOPR TRADE). Mechanické přenášení závěrů rozšířeného senátu ve věci HOPR TRADE na věc nyní by však bylo chybné. Závěry judikatury nelze přenášet bezmyšlenkovitě, aniž by soud zvážil, nakolik tyto závěry obstojí s ohledem na odlišný skutkový a právní rámec rozhodovaných případů. Věc HOPR TRADE se týkala obvyklé situace, kdy tvrzené důvody nezákonnosti údajného zásahu spočívaly v působení žalovaného správního orgánu (šlo konkrétně o nevydání určitého dokumentu správcem daně). Stížnost lze v takovém případě uplatnit buď přímo u původce zásahu, či v instanční hierarchii, s níž je původce zásahu svázán. V případech zásahových žalob proti Vězeňské službě jde o jinou situaci. Dozor totiž nevykonává správní orgán, který podle žalobce do jeho práv sám zasáhl. Zde dozor vykonává třetí osoba – státní zástupce, který jako širší součást trestní justice bdí nad právy osob ve výkonu trestu odnětí svobody.“

[31] Na závěry citovaného rozsudku navázal Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudcích ze dne 29. 7. 2021, č. j. 9 As 90/2021-42, a ze dne 29. 7. 2022, č. j. 8 As 117/2021-66.

[32] Ani v nyní posuzovaném případě neshledal Nejvyšší správní soud důvod odchýlit se od citované judikatury. Také v tomto případě se stěžovatel jakožto odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody domáhal ochrany před tvrzeným zásahem správního orgánu, který se dle jeho názoru dopouštěl porušování právních předpisů při výkonu trestu odnětí svobody, bylo tedy na místě, aby se stěžovatel v dané věci nejprve podáním dle § 16a zákona o státním zastupitelství obrátil na příslušné státní zastupitelství s žádostí o uplatnění jeho dozоровých pravomocí stanovených v § 78 zákona č. 169/1999 Sb. V případě nespokojenosti s vyřízením svého podání měl stěžovatel dle § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství možnost požádat o přezkoumání vyřízení podání nejbližší vyšší státní zastupitelství. Teprve po vyčerpání těchto procesních prostředků by byla v souladu s § 85 s. ř. s. záporní zásahová žaloba v posuzované věci přípustná.

[33] Městský soud se ani přes konkrétní instrukce obsažené v bodě 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2019, č. j. 5 As 153/2019-44, posouzením přípustnosti podané žaloby ve smyslu § 85 s. ř. s. nezabýval, přičemž ani ze spisové dokumentace není patrné, zda stěžovatel výše uvedené jiné prostředky právní ochrany či nápravy využil, či nikoliv. Napadený rozsudek je tedy v tomto směru nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a pro nedostatečné zjištění skutkového stavu ohledně splnění uvedené podmínky přípustnosti žaloby.

[34] V dané souvislosti lze dodat, že ze spisu městského soudu je patrné, že stěžovatel v dané věci podal několik stížností adresovaných Generálnímu ředitelství Vězeňské služby a Ministerstvu spravedlnosti. Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, který v daném ohledu odkazuje již na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 5 As 43/2012-40, publ. pod č. 2768/2013 Sb. NSS, však vyplývá, že takové stížnosti mají spíše povahu podnětu k možnému uplatnění dozorcích úkonů než procesního

prostředku ochrany či nápravy, neboť zákon odsouzenému v souvislosti s vyřizováním jeho stížností dle § 26 zákona č. 169/1999 Sb. nesvěřuje žádná konkrétní procesní oprávnění.

[35] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že v posuzovaném případě nebyla postavena najisto otázka přípustnosti stěžovatelovy žaloby, napadený rozsudek městského soudu je tedy zatížen vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí ohledně splnění podmínek přípustnosti žaloby a v jiné vadě řízení před městským soudem v podobě nedostatečného zjištění skutkového stavu k této otázce, což mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí městského soudu o věci samé, konkrétně jeho zmatečnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., pokud městský soud skutečně meritorně rozhodl, jak tomu dosud zjištěné okolnosti nasvědčují, o nepřipustné žalobě. Jak již bylo konstatováno, k uvedeným vadám byl Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout dle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti, nemohl se tedy v nynějším rozhodnutí zabývat jednotlivými kasačními námitkami stěžovatele napadajícími závěry městského soudu ve věci samé, které městský soud vedly k zamítnutí žaloby.

IV.

Závěr a náklady řízení

[36] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost v části, v níž směřovala proti výroku I. napadeného rozsudku městského soudu, neshledal důvodnou, a v tomto rozsahu ji tedy dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl. V rozsahu, v němž se stěžovatel domáhal zrušení výroku II. napadeného rozsudku městského soudu, naopak Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto daný výrok, jakož i na něm závislý výrok III. o náhradě nákladů řízení (viz § 109 odst. 3 s. ř. s.), v souladu s § 110 odst. 1 první větou s. ř. s. zrušil a věc městskému soudu v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení. Výrok IV. napadeného rozsudku městského soudu o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného zástupce pro řízení před městským soudem zrušen nebyl, neboť se stěžovatel jeho zrušení podanou kasační stížností nedomáhal a na rozdíl od výroku III. se nejedná o výrok závislý.

[37] V dalším řízení bude Městský soud v Praze vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Nejprve si tedy musí v součinnosti se stěžovatelem ujasnit, zda stěžovatel proti zásahu, který napadá žalobou, uplatnil prostředky ochrany či nápravy podle § 16a zákona o státním zastupitelství. Teprve za splnění této podmínky bude moci přistoupit k věcnému projednání žaloby. Pro případ, že vyjde najevo, že stěžovatel dané prostředky ochrany, resp. nápravy před podáním žaloby neuplatnil, upozorňuje Nejvyšší správní soud městský soud na závěr nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20, podle něhož je překážka věcného projednání nečinností žaloby v podobě absence bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti správního orgánu ve správním řízení ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. překážkou odstranitelnou. Bude třeba, aby městský soud posoudil, zda je uvedený závěr Ústavního soudu přenositelný rovněž na vyčerpání jiných právních prostředků ochrany, resp. nápravy, které lze uplatnit vůči tvrzenému nezákonnému zásahu

pokračování

správního orgánu, pokud je toto vyčerpání dle § 85 s. ř. s. podmínkou přípustnosti zapůřčí zásahové žaloby.

[38] V rozsahu, v němž Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, rozhodl o nákladech řízení o této části kasační stížnosti dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaným, kterým by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady přesahující jejich běžnou správní činnost v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto jim soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[39] O náhradě nákladů řízení o zbývající části kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[40] Byť Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu zčásti ruší a věc mu v daném rozsahu vrací k dalšímu řízení, je povinen zároveň rozhodnout o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného zástupce stěžovatele, které dle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí stát. Odměna a hotové výdaje ustanoveného advokáta sice totiž patří mezi náklady řízení ve smyslu § 57 s. ř. s., nejde však o náhradu nákladů řízení mezi jeho účastníky ve smyslu § 60 s. ř. s., o níž má dle § 110 odst. 3 s. ř. s. v případě náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti po zrušení napadeného rozhodnutí městského soudu rozhodovat v dalším řízení městský soud.

[41] Ustanovený zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Dmitrij Pavlenko (ustanoven již v řízení před městským soudem usnesením ze dne 5. 11. 2020, č. j. 11 A 249/2018-75), učinil, byť prostřednictvím svého substituta, v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, kterým bylo doplnění kasační stížnosti. Za tento úkon právní služby mu náleží odměna ve výši 3100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem DPH, náleží mu rovněž částka odpovídající DPH 21 %. Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce a náhrada jeho hotových výdajů činí 4114 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

[42] Nejvyšší správní soud ještě pro úplnost dodává, že byl oprávněn rozhodnout pouze o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů ustanovenému zástupci. Odměna či náhrada hotových výdajů substituta advokáta, který příslušný úkon právní služby na základě substituční plné moci fakticky vykonal, je již věcí vzájemného vypořádání mezi ustanoveným zástupcem a jeho substitutem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. ledna 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu